вул. Олександра Кониського, 46/11, оф. 2, Київ 01054 · kyiv@jvs.law · +38 (093) 002-82-50 · jvs.law

Конвенції з міжнародного приватного права, учасницею яких є Україна

Усі багатосторонні конвенції з міжнародного приватного права і міжнародного цивільного процесу, чинні для України: 14 Гаазьких актів, конвенції ООН, УНІДРУА і Ради Європи — з датами чинності, заявами і застереженнями України та компетентними органами.

ДОВІДНИК **Оновлено 1 листопада 2026** Автор: Ганна Цірат

ОСТАННІ ЗМІНИ

01.08.2026 Гаазька конвенція 1980 про міжнародний доступ до правосуддя набрала чинності для України

01.06.2026 Гаазька конвенція 2019: набрала чинності для Андорри; з 01.03.2026 — для Албанії та Чорногорії

12.03.2026 Україна приєдналася до Гаазької конвенції 1980 про міжнародний доступ до правосуддя (Закон № 4820-IX)

01.07.2025 Гаазька конвенція 2019: набрала чинності для Великої Британії

29.12.2023 Мінська конвенція 1993 і Протокол 1997 припинили дію для України (вихід за Законом № 2783-IX)

01.09.2023 Гаазька конвенція 2019 про визнання та виконання судових рішень набрала чинності для України і ЄС

01.08.2023 Гаазька конвенція 2005 про угоди про вибір суду набрала чинності для України

06.04.2023 Європейська конвенція 1968 про скасування легалізації консульських документів (ETS 063) набрала чинності для України

05.02.2023 Київська угода 1992 про порядок вирішення господарських спорів припинила дію для України (Закон № 2855-IX)

01.12.2022 Гаазький протокол 2007 про право, що застосовується до утримання, набрав чинності; Закон «Про міжнародне приватне право» узгоджено Законом № 2802-IX

17.06.2021 Міжамериканська конвенція 1979 про підтвердження та інформацію стосовно іноземного законодавства набрала чинності для України

Коли іноземний суд чи арбітраж застосовує українське право або просить підтвердити його зміст, перше питання — за яким інструментом це робити: чи зв’язана Україна конвенцією, з якої дати, з якими застереженнями і через який орган. Закон «Про міжнародне приватне право» віддає перевагу міжнародному договору: «якщо міжнародним договором України передбачено інші правила, ніж встановлені цим Законом, застосовуються правила цього міжнародного договору» (ст. 3), а чинні ратифіковані договори є частиною національного законодавства (ст.

19 Закону «Про міжнародні договори України»). Зміст норм іноземного права суд встановлює «згідно з їх офіційним тлумаченням, практикою застосування і доктриною у відповідній іноземній державі» і може для цього звернутися до Мін'юсту або залучити експертів (ст. 8).

На цій сторінці зібрано 36 багатосторонніх конвенцій і протоколів з міжнародного приватного права і міжнародного цивільного процесу, чинних для України, а також підписані без ратифікації та припинені акти, щоб на них не покладалися помилково. Для кожного вказано підставу участі, дату чинності для України, заяви і застереження за законами про ратифікацію чи приєднання і компетентні органи. Двосторонні договори про правову допомогу — в окремому довіднику; там же — коротка схема, як визначити підставу для визнання і виконання іноземного рішення; конвенції з перевезень, інтелектуальної власності та оподаткування сюди не входять.

Що варто знати, перш ніж посилатися на конвенцію

Чотирнадцять Гаазьких конвенцій і протоколів. Україна — член Гаазької конференції з 3 грудня 2003 року і сторона чотирнадцяти її актів: від Конвенції 1954 року з питань цивільного процесу до Конвенції 2019 року про визнання судових рішень. Жодного підписаного, але нератифікованого акта Гаазької конференції в України немає. Поза участю лишаються Конвенція 1993 року про міждержавне усиновлення, Конвенція 2000 року про захист повнолітніх і Конвенція 1973 року про право, що застосовується до утримання.

Три приєднання діють не з усіма сторонами. Конвенції 1970 року про отримання доказів, 1971 року про ДТП і 1980 року про викрадення дітей вимагають прийняття приєднання кожною державою (ст. 39, 20 і 38 відповідно). За таблицею HCCH приєднання України до Конвенції 1971 року прийняли лише Словаччина, Іспанія і Сербія; з решти 18 сторін колізійні норми Конвенції у відносинах з Україною не діють. Для конвенцій 1970 і 1980 років перелік прийняттів у таблицях HCCH значно довший, але перевіряти його треба для кожної пари держав.

Аліменти: Конвенція 2007 року заміняє старші. У відносинах між її учасницями Гаазька конвенція 2007 року замінює Гаазьку конвенцію 1973 року про визнання і виконання рішень про утримання (ст. 48) і Конвенцію ООН 1956 року про стягнення аліментів за кордоном (ст. 49) настільки, наскільки збігаються сфери їх застосування. Конвенції 1973 і 1956 років зберігають значення у відносинах з державами, які не є учасницями Конвенції 2007 року.

Віденська конвенція 1980 року — лише з письмовою формою. Україна зберегла заяву УРСР за ст. 12 і 96: договір міжнародної купівлі-продажу, його зміна, оферта й акцепт не можуть вчинятися в усній формі, якщо хоча б одна сторона має комерційне підприємство в Україні. Строк позовної давності за Конвенцією 1974 року діє у первісній редакції: до Протоколу 1980 року Україна не приєднувалася.

Кейптаунські заяви зроблено за найкредиторськішим варіантом. Україна застосовує статті VIII і XIII Протоколу (вибір права, IDERA), Варіант A статті XI з періодом очікування 60 днів і дозволяє кредиторові застосовувати засоби захисту без суду, якщо Протокол не вимагає звернення до суду. Пункт введення інформації до міжнародного реєстру — Державна авіаційна служба.

Іноземне право можна підтверджувати офіційним каналом. Для запитів про зміст іноземного законодавства працюють Європейська конвенція 1968 року з Протоколом 1978 року і, з 17 червня 2021 року, Міжамериканська конвенція 1979 року — обидві через Мін'юст. Міжамериканська конвенція серед прийнятних засобів прямо називає «експертний висновок, який складається з думки адвокатів або фахівців» (ст. 3). На нашу думку, для суду поза Європою й Америкою залишаються лише висновок експерта з українського права і документи сторін за ст. 8 Закону «Про міжнародне приватне право».

Легалізація: три режими. Апостиль за Конвенцією 1961 року ставлять шість органів залежно від виду документа (постанова КМУ № 61); з 6 квітня 2023 року документи консулів і дипломатів держав Ради Європи звільнені від легалізації за Конвенцією ETS 063; документи, що передаються за договорами про правову допомогу чи Гаазькими конвенціями 1965 і 1970 років, легалізації не потребують узагалі.

Для держав СНД інструментів майже не лишилося. Київська угода 1992 року про господарські спори припинила дію для України 5 лютого 2023 року, Мінська конвенція 1993 року — 29 грудня 2023 року. З Молдовою, Грузією та Узбекистаном працюють двосторонні договори. З Азербайджаном, Вірменією, Казахстаном, Киргизстаном, Таджикистаном і Туркменістаном двосторонніх договорів немає, а спільні з Україною Гаазькі конвенції в кожної держави свої (статусні таблиці HCCH): з Таджикистаном — лише апостиль, з Туркменістаном — жодної: його єдина Гаазька конвенція, 1980 року про викрадення дітей, у відносинах з Україною не діє, бо жодна з двох держав не прийняла приєднання іншої (ст. 38). Усі шість — сторони Нью-Йоркської конвенції 1958 року (UNTC), тож арбітражні рішення визнаються за нею; аліменти з Азербайджаном, Казахстаном і Киргизстаном — за Гаазькою конвенцією 2007 року. На нашу думку, для інших судових рішень з цих держав лишається взаємність за ст. 462 ЦПК.

Підписано, але не ратифіковано. Сінгапурська конвенція про медіацію 2018 року (підписана 7 серпня 2019 року) і дві конвенції Ради Європи 1977–1978 років про вручення документів та отримання доказів з адміністративних питань (підписані 12 квітня 2018 року) для України не діють. Україна також не є членом УНІДРУА, що не заважає участі в його конвенціях.

Конвенції за організацією-депозитарієм

Дати — за картками документів і текстами законів на сайті Верховної Ради, листами МЗС про набрання чинності та статусними таблицями депозитаріїв (HCCH, UNTC, УНІДРУА, Договірне бюро Ради Європи) станом на 31 жовтня 2026 року. Де картка Верховної Ради розходиться з депозитарієм, показано обидві дати. Окремо від заяв до статей Україна подавала депозитаріям загальні заяви щодо територій: у 2015 році — про неможливість гарантувати виконання зобов’язань на тимчасово окупованих територіях, у березні 2022 року — у зв’язку із запровадженням воєнного стану, у грудні 2023 року — про незастосування на територіях, де ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих; для Нью-Йоркської конвенції це повідомлення від

20.10.2015 і 04.03.2022 (UNTC). Які саме заяви стосуються конкретної конвенції — у її статусній таблиці (приклад — Конвенція 1965 року). Номери статей — за українськими текстами на сайті Верховної Ради.

Гаазька конференція з міжнародного приватного права

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Конвенція з питань цивільного процесу, 1954 вручення документів і судові доручення між договірними державами, звільнення від застави судових витрат (cautio judicatum solvi), безоплатна правова допомога	правонаступництво: повідомлення депозитарію 10.06.1999; за таблицею НССН чинна для України з 24.08.1991	заяви за ст. 1, 6, 9, 15 (коди НССН); українського тексту і акта про участь на сайті Верховної Ради не знайдено	49 сторін · статусна таблиця
Конвенція про колізії законів, які стосуються форми заповітів, 1961 заповіт дійсний за формою, якщо відповідає праву місця складення, громадянства, постійного або звичайного місця проживання заповідача чи місця знаходження нерухомості (ст. 1)	приєднання 17.12.2009 (Закон № 1772-VI) · грамота здана 15.03.2011 · чинна з 14.05.2011 (лист МЗС від 29.04.2011)	три застереження: ст. 9 — місце постійного проживання визначається за lex fori; ст. 10 — усні заповіти громадян України не визнаються, крім виняткових обставин; ст. 12 — не застосовується до положень заповітів, що за законодавством України не стосуються спадкування	42 сторони · статусна таблиця

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів (апостиль), 1961 замінює консульську легалізацію офіційних документів одним штампом «апостиль» органу держави походження (ст. 3–5)	приєднання 10.01.2002 (Закон № 2933-III) · документ здано 02.04.2003 · чинна з 22.12.2003	органи, уповноважені проставляти апостиль (постанова КМУ № 61 від 18.01.2003 у редакції 2023 року): Мін'юст — документи органів юстиції, судів, архівів, нотаріусів; МОН — документи у сфері освіти і науки; МВС, Державна міграційна служба, Державна податкова служба — свої документи; МЗС — усі інші	130 сторін · статусна таблиця
Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах, 1965 вручення судових і позасудових документів через центральні органи; альтернативні канали за ст. 8–10	приєднання 19.10.2000 (Закон № 2052-III) · документ здано 01.02.2001 · чинна з 01.12.2001	центральний орган — Мін'юст (ст. 2); підтвердження про вручення складають Мін'юст і його територіальні управління (ст. 6); консульське вручення — лише громадянам держави походження (ст. 8); документи консульськими чи дипломатичними каналами приймає Мін'юст (ст. 9); Україна не використовує способів передачі за ст. 10 (пошта, безпосереднє звернення до судових службовців); ст. 15 — суддя може ухвалити рішення без підтвердження про вручення, якщо виконано умови ч. 2 ст. 15; ст. 16 — заява про поновлення строку оскарження не розглядається після спливу одного року з дати рішення	84 сторони · статусна таблиця

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах, 1970 судові доручення про отримання доказів через центральні органи (глава I); отримання доказів дипломатами, консулами й уповноваженими (глава II)	приєднання 19.10.2000 (Закон № 2051-III) · документ здано 01.02.2001 · чинна з 01.04.2001 (HCCH; картка Верховної Ради подає 21.07.2001)	центральний орган — Мін'юст (ст. 2); доручення — українською або з перекладом (ст. 4); присутність представника запитуючого суду — зі згоди Мін'юсту (ст. 8); доручення про pre-trial discovery of documents не виконуються (ст. 23); застереження за ст. 33: виключено ч. 2 ст. 4 і главу II, крім ст. 15, 20–22; приєднання має силу лише у відносинах з державами, які заявили про згоду з ним (ст. 39) — перелік прийняттів у таблиці HCCH	69 сторін · статусна таблиця
Конвенція про право, що застосовується до дорожньо-транспортних пригод, 1971 колізійні норми для позадоговірної відповідальності внаслідок ДТП незалежно від виду провадження (ст. 1)	приєднання 15.06.2011 (Закон № 3513-VI) · документ здано 19.10.2011 · чинна з 18.12.2011 (лист МЗС від 23.11.2011)	приєднання діє лише з державами, що його прийняли (ст. 20 Конвенції, Закон № 3513-VI): Словаччина — з 26.08.2012, Іспанія — з 14.01.2013, Сербія — з 08.06.2013 (таблиця прийняттів HCCH); з решти 18 сторін прийняття не надходило	21 сторона; з них для України — 3 · статусна таблиця

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Конвенція про визнання і виконання рішень стосовно зобов'язань про утримання, 1973 визнання і виконання рішень про утримання між подружжям, батьками й дітьми та іншими родичами (ст. 1); Конвенція 1973 року про право, що застосовується до утримання, — Україна не є учасницею	приєднання 14.09.2006 (Закон № 135-V) · документ здано 03.04.2007 · чинна з 01.08.2008	заява за ст. 25 — Конвенція поширюється на офіційні акти; застереження за ст. 26 — право не визнавати рішення й угоди про утримання між непрямими родичами і свояками, якщо такого обов'язку немає за законодавством України	24 сторони · статусна таблиця
Конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей, 1980 негайне повернення дітей, незаконно переміщених або утримуваних, і забезпечення права доступу (ст. 1)	приєднання 11.01.2006 (Закон № 3303-IV) · документ здано 02.06.2006 · чинна з 01.09.2006	центральний орган — Мін'юст (заява до ст. 6); приєднання має силу лише щодо держав, які його прийняли (ст. 38) — перелік прийняттів у таблиці HCCH	103 сторони · статусна таблиця
Конвенція про міжнародний доступ до правосуддя, 1980 безоплатна правнича допомога на рівні з громадянами держави суду, звільнення від застави судових витрат, виконання постанов про витрати (глави I–II)	приєднання 12.03.2026 (Закон № 4820-IX) · документ здано 21.05.2026 · чинна з 01.08.2026 (HCCH)	центральний орган і орган, що надсилає звернення, — Мін'юст (ст. 3, 4, 16); звернення — українською або з перекладом, документи англійською чи французькою Україна може не приймати (ст. 7, ст. 28(2)(a)); застереження за ст. 28(1), 28(3)(f), 28(3)(g)	29 сторін · статусна таблиця

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Конвенція про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей, 1996 юрисдикція, застосовне право, визнання і виконання заходів захисту дітей, співробітництво органів (ст. 1)	приєднання 14.09.2006 (Закон № 136-V; зміни Законом № 2357-IX від 08.07.2022) · документ здано 03.04.2007 · чинна з 01.02.2008	центральний орган — Національна соціальна сервісна служба (ст. 29; до 01.01.2023 — Мін'юст); запити за ст. 34, а також за ст. 8, 9, 33 — лише через центральний орган (ст. 34(2), 44); застереження за ст. 55 щодо нерухомого майна дитини в Україні	58 сторін · статусна таблиця
Конвенція про угоди про вибір суду, 2005 виключні угоди про вибір суду у цивільних і комерційних справах між підприємцями; визнання рішень обраного суду (ст. 1, 8)	ратифікація 15.06.2021 (Закон № 1544-IX) · чинна з 01.08.2023	заяв і застережень Україна не робила (закон про ратифікацію)	39 сторін: ЄС і його держави, Данія, Велика Британія, Мексика, Сінгапур, Чорногорія, Албанія, Молдова, Швейцарія, Пн. Македонія, Бахрейн, Монако; підписали без ратифікації — США, Китай, Ізраїль, Косово, Коста-Рика · статусна таблиця
Конвенція про міжнародне стягнення аліментів на дітей та інших видів сімейного утримання, 2007 адміністративне співробітництво і визнання рішень про утримання дітей до 21 року та подружжя (ст. 2)	ратифікація 11.01.2013 (Закон № 26-VII) · грамота здана 24.07.2013 · чинна з 01.11.2013	центральний орган — Мін'юст (ст. 4); застереження за ст. 2 — дітям до 18 років; поширення глав V і VIII на утримання повнолітніх дітей, батьків, онуків, братів і сестер, вітчима й мачухи (ст. 2(3)); процедура ст. 24; повна засвідчена копія рішення (ст. 25); застереження за ст. 30 — угоди про утримання не визнаються	57 сторін · статусна таблиця

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Протокол про право, що застосовується до зобов'язань про утримання, 2007 колізійні норми для утримання із сімейних відносин, у т. ч. вибір права сторонами (ст. 3–8)	ратифікація 01.07.2022 (Закон № 2339-IX) · грамота здана 29.08.2022 · чинний з 01.12.2022; Закон України «Про міжнародне приватне право» узгоджено Законом № 2802-IX від 01.12.2022 (ст. 66–68)	заяв і застережень немає	35 сторін · статусна таблиця
Конвенція про визнання та виконання іноземних судових рішень у цивільних або комерційних справах, 2019 визнання і виконання рішень у цивільних і комерційних справах; виключено сімейні, спадкові справи, неплатоспроможність, ІВ, арбітраж та інше (ст. 1–2)	підписано 04.03.2020 · ратифікація 01.07.2022 (Закон № 2342-IX) · чинна з 01.09.2023	застережень немає (закон про ратифікацію); заява 01.12.2023 (HCCH): Конвенція застосовується на всій території України, крім територій, де ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих рф	діє між Україною і ЄС з 26 державами (без Данії) з 01.09.2023, Уругваєм з 01.10.2024, Великою Британією з 01.07.2025, Албанією і Чорногорією з 01.03.2026, Андоррою з 01.06.2026; підписали без ратифікації — США, Ізраїль, Коста-Рика, Пн. Македонія, Косово, рф · статусна таблиця

ООН і ЮНСІТРАЛ

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (Відень, 1980) уніфіковані норми про укладення договору купівлі-продажу і права й обов'язки сторін між підприємствами в різних договірних державах (ст. 1)	приєднання УРСР 23.08.1989 (Указ Президії ВР УРСР № 7978-XI) · документ здано 03.01.1990 · чинна з 01.02.1991	заява за ст. 12 і 96: положення ст. 11, 29 і частини II, що допускають не письмову форму договору, його зміни чи оферти й акцепту, не застосовуються, якщо хоча б одна сторона має комерційне підприємство в Україні	97 сторін · статусна таблиця
Конвенція ООН про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів (Нью-Йорк, 1974) чотирирічний строк позовної давності за договорами міжнародної купівлі-продажу (ст. 8)	підписано 14.06.1974 · ратифікація 14.07.1993 (Постанова ВР № 3382-XII) · чинна з 01.04.1994 (лист Мін'юсту від 11.10.2007)	заяв немає; Україна не є стороною Протоколу 1980 року про зміну Конвенції (17 сторін) — діє первісний текст 1974 року	30 сторін · статусна таблиця
Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень (Нью-Йорк, 1958) визнання арбітражних угод і виконання іноземних арбітражних рішень (ст. I–V)	підписано 29.12.1958 · ратифіковано 10.10.1960 · чинна з 08.01.1961 (UNTC); тексту за адресою 995_070 на сайті Верховної Ради 31.10.2026 не відкривається	заява про взаємність: рішення, винесені в державах, що не є сторонами, виконуються лише тією мірою, якою ці держави надають взаємність	172 сторони · статусна таблиця
Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (Женева, 1961) арбітражні угоди і процедура арбітражу між сторонами з різних держав-учасниць (ст. I)	підписано 21.04.1961 · ратифікація 25.01.1963 (Указ Президії ВР УРСР) · грамота здана 18.03.1963 · чинна з 07.01.1964 (UNTC)	заяв немає	31 сторона · статусна таблиця

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Конвенція про стягнення аліментів за кордоном (Нью-Йорк, 1956) передача заяв про стягнення утримання через органи, що передають і приймають (ст. 1–2)	приєднання 20.07.2006 (Закон № 15-V) · документ здано 19.09.2006 (UNTC) · за ст. 14(2) набуває чинності на тридцятий день після депозиту, тобто з 19.10.2006; картка Верховної Ради дати для України не подає	орган, що передає, і орган, що приймає, — Мін’юст (ст. 2)	64 сторони · статусна таблиця
Конвенція ООН про міжнародні угоди про врегулювання спорів за результатами медіації (Сінгапур, 2018) виконання міжнародних мирових угод, досягнутих за результатами медіації (ст. 1)	підписано 07.08.2019 (уповноваження — розпорядження Президента № 239/2019-рп) · не ратифіковано; для України не діє	—	25 сторін, 60 підписантів; чинна з 12.09.2020 · статусна таблиця

УНІДРУА

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Конвенція про міжнародні майнові права на рухоме обладнання (Кейптаун, 2001) міжнародні гарантії щодо авіаційних об’єктів, залізничного рухомого складу і космічних засобів; міжнародний реєстр і пріоритет (ст. 2, 16, 29)	підписано 09.03.2004 · ратифікація 06.06.2012 (Закон № 4904-VI) · грамота здана 31.07.2012 · чинна з 01.11.2012	заяви: ст. 50 — не застосовується до внутрішніх операцій щодо всіх типів об’єктів; ст. 53 — відповідні суди — суди загальної юрисдикції; ст. 54(2) — засоби захисту кредитора застосовуються без дозволу суду, якщо Протокол не вимагає звернення до суду	90 держав · статусна таблиця

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Протокол з питань авіаційного обладнання до Кейптаунської конвенції, 2001 застосування Конвенції до планерів, двигунів і гелікоптерів; IDERA, засоби захисту при неплатоспроможності (ст. IX, XI, XIII)	підписано 03.03.2004 · ратифікація 06.06.2012 (Закон № 4904-VI) · чинний з 01.11.2012	заяви: ст. XXX(1) — застосовуються ст. VIII (вибір права) і XIII (IDERA); ст. XXX(3) — Варіант A ст. XI до всіх процедур банкрутства, період очікування не більше 60 календарних днів; ст. XIX — уповноважений пункт введення інформації — Державна авіаційна служба	87 держав і ЄС · статусна таблиця
Конвенція УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг (Оттава, 1988) права й обов’язки лізингодавця, лізингоодержувача і постачальника у міжнародному фінансовому лізингу (ст. 1, 3)	приєднання 11.01.2006 (Закон № 3301-IV) · документ здано 05.12.2006 · чинна з 01.07.2007 (лист МЗС від 26.03.2007)	заяв немає	11 держав · статусна таблиця
Конвенція УНІДРУА про міжнародний факторинг (Оттава, 1988) відступлення грошових вимог за договорами міжнародної купівлі-продажу факторові (ст. 1–2)	приєднання 11.01.2006 (Закон № 3302-IV) · документ здано 05.12.2006 · чинна з 01.07.2007 (лист МЗС від 26.03.2007)	заяв немає	9 держав · статусна таблиця

Рада Європи

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Європейська конвенція про інформацію щодо іноземного законодавства, 1968 (ETS 062) відповіді державних органів на запити судів про цивільне, торгове, процесуальне законодавство і судоустрій (ст. 1)	участь як держави-правонаступниці СРСР (Постанова ВР № 3385-XII від 14.07.1993) · Рада Європи: ратифікація 13.06.1994 · чинна з 14.09.1994	орган, що приймає і передає запити, за ст. 2 — Мін’юст (перелік органів у Раді Європи)	статусна таблиця
Додатковий протокол до Конвенції про інформацію щодо іноземного законодавства, 1978 (ETS 097) поширює Конвенцію на кримінальне право і процес та на запити у зв’язку з правовою допомогою (ст. 1–3)	приєднання 14.07.1993 (Постанова ВР № 3386-XII) · чинний з 14.09.1994	—	статусна таблиця
Європейська конвенція про скасування легалізації документів, складених дипломатичними агентами чи консульськими посадовими особами, 1968 (ETS 063) документи консулів і дипломатів договірних сторін звільняються від легалізації, у т. ч. посвідчувальні написи (ст. 2–3)	підписано 23.04.2021 · ратифікація 01.07.2022 (Закон № 2340-IX, введено в дію з 01.01.2023) · грамота здана 05.01.2023 · чинна з 06.04.2023 (лист МЗС від 17.01.2023)	заяв немає	статусна таблиця

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Конвенція про запровадження системи реєстрації заповітів, 1972 (ETS 077) національні реєстри заповітів і запити про наявність заповіту після смерті заповідача (ст. 1–2)	підписано 29.11.2005 · ратифікація 10.07.2010 (Закон № 2490-VI) · грамота здана 30.09.2010 · чинна з 31.12.2010	національний орган за ст. 3 — Мін'юст	статусна таблиця
Європейська конвенція про правовий статус дітей, народжених поза шлюбом, 1975 (ETS 085) встановлення походження, утримання і спадкові права дітей, народжених поза шлюбом (ст. 2–9)	підписано 24.01.2006 · ратифікація 14.01.2009 (Закон № 862-VI) · грамота здана 26.03.2009 · чинна з 27.06.2009	заяв немає	статусна таблиця
Європейська угода про передачу заяв про правову допомогу, 1977 (ETS 092) передача заяв про безоплатну правову допомогу у цивільних, торгових і адміністративних справах через центральні органи (ст. 1–2)	підписано 04.10.2016 · ратифікація 07.06.2017 (Закон № 2088-VIII) · грамота здана 12.09.2017 · чинна з 13.10.2017	орган, що передає, і центральний орган, що приймає, — Мін'юст (ст. 2); за ст. 13 повністю виключено п. 1(b) ст. 6 (документи французькою чи англійською); Додатковий протокол 2001 (ETS 179) Україна не підписала	статусна таблиця
Європейська конвенція про визнання та виконання рішень стосовно опіки над дітьми та про поновлення опіки над дітьми, 1980 (ETS 105) визнання рішень про опіку і повернення дитини після неправомірного переміщення (ст. 1, 7–8)	підписано 24.01.2006 · ратифікація 06.03.2008 (Закон № 135-VI) · грамота здана 30.07.2008 · чинна з 01.11.2008	центральний орган — Мін'юст (ст. 2); документи з держав, що виключили п. 1(b) ст. 6, — українською або з перекладом (ст. 6(3)); застереження за ст. 17 — право відмовити у визнанні за підставами ст. 10 у випадках ст. 8 і 9	статусна таблиця

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Європейська конвенція про здійснення прав дітей, 1996 (ETS 160) процесуальні права дитини у сімейних справах у судах (ст. 1, 3–6)	підписано 07.05.1999 · ратифікація 03.08.2006 (Закон № 69-V) · грамота здана 21.12.2006 · чинна з 01.04.2007	заява за ст. 1(4): категорії справ — усиновлення, опіка і піклування, місце проживання дитини, позбавлення батьківських прав, інші відносини батьків і дитини, питання дитини особисто та її сім'ї	статусна таблиця
Європейська конвенція про громадянство, 1997 (ETS 166) принципи набуття і втрати громадянства, множинне громадянство, правонаступництво держав (глави II–VI)	підписано 01.07.2003 · ратифікація 20.09.2006 (Закон № 163-V) · грамота здана 21.12.2006 · чинна з 01.04.2007	застереження до ст. 8(2) — значення терміна «громадяни, які постійно проживають за кордоном»; за ст. 25(1) виключено главу VII (військовий обов'язок при множинному громадянстві)	статусна таблиця
Конвенція про контакт з дітьми, 2003 (ETS 192) транскордонний контакт дитини з батьками й іншими особами; гарантії повернення після контакту (ст. 1, 10)	підписано 15.05.2003 · ратифікація 20.09.2006 (Закон № 166-V) · грамота здана 21.12.2006 · чинна з 01.04.2007	центральний орган для транскордонних контактів — Мін'юст (ст. 11)	статусна таблиця
Європейська конвенція про усиновлення дітей (переглянута), 2008 (CETS 202) матеріальні умови усиновлення, згода, наслідки, доступ до інформації (ст. 3–22); Гаазька конвенція 1993 про міждержавне усиновлення — Україна не є учасницею	підписано 28.04.2009 · ратифікація 15.02.2011 (Закон № 3017-VI) · грамота здана 04.05.2011 · чинна з 01.09.2011	застереження за ст. 27(1) до ст. 7(1)(a)(ii) — не дозволяється усиновлення двома особами різної статі у зареєстрованому партнерстві; орган для запитів за ст. 15 — Міністерство освіти і науки	статусна таблиця

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Європейська конвенція про вручення за кордоном документів з адміністративних питань, 1977 (ETS 094) вручення документів адміністративних органів через центральні органи	підписано 12.04.2018 · не ратифіковано; для України не діє	—	статусна таблиця
Європейська конвенція про отримання за кордоном інформації та доказів з адміністративних питань, 1978 (ETS 100) запити адміністративних органів про інформацію і докази за кордоном	підписано 12.04.2018 · не ратифіковано; для України не діє	—	статусна таблиця

Інші конвенції та угоди, у т. ч. ті, що припинили дію

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Женевська конвенція про врегулювання деяких колізій законів про переказні векселі та прості векселі, 1930 колізійні норми про вексельну здатність, форму і зобов’язання за векселем (ст. 2–8); разом з нею — Конвенція, якою запроваджено Уніфікований закон про векселі (995_009, Закон № 826-XIV)	приєднання 06.07.1999 (Закон № 827-XIV) · чинна з 06.01.2000 (картка Верховної Ради)	заяв немає; до Уніфікованого закону — застереження, обумовлені додатком II (Закон № 826-XIV)	депозитарій — ООН (договори Ліги Націй)

Акт · предмет	Для України	Заяви, застереження, компетентні органи	Сторони · статус у депозитарію
Міжамериканська конвенція про підтвердження та інформацію стосовно іноземного законодавства (Монтевідео, 1979; ОАД) співробітництво у підтвердженні тексту, чинності і змісту іноземного законодавства; серед засобів — експертний висновок адвокатів або фахівців (ст. 1–3)	приєднання 02.03.2021 (Закон № 1301-IX) · чинна з 17.06.2021 (лист МЗС від 02.06.2021); Україна — держава поза ОАД	центральний орган за ст. 9 — Мін'юст	депозитарій — Генеральний секретаріат ОАД
Конвенція СНД про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах (Мінськ, 1993) і Протокол 1997 правова допомога, колізійні норми і визнання рішень між державами СНД	ратифікація 10.11.1994 (Закон № 240/94-ВР) · чинна з 14.04.1995 · дію з рф і Білоруссю зупинено 27.12.2022, вихід — Закон № 2783-IX від 01.12.2022 · припинила дію для України 29.12.2023	не діє; з Молдовою, Грузією, Узбекистаном працюють двосторонні договори, з решти держав СНД — лише взаємність і Гаазькі конвенції	—
Угода СНД про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності (Київ, 1992) юрисдикція і визнання рішень господарських судів між державами СНД	ратифікація 19.12.1992 (Постанова ВР) · вихід — Закон № 2855-IX від 12.01.2023 · припинила дію для України 05.02.2023	не діє	—

Чого серед договорів України немає

Перелік для перевірки припущень: ці інструменти часто вважають чинними для України, хоча Україна їх не підписала або не ратифікувала.

Луганська конвенція 2007 року про юрисдикцію, визнання і виконання судових рішень у цивільних і комерційних справах — сторони: ЄС, Данія, Ісландія, Норвегія, Швейцарія; Україна не є стороною, а Регламент ЄС № 1215/2012 (Брюссель I bis) на неї не поширюється — статус

Гаазька конвенція 1993 року про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення — 107 сторін; Україна не підписала — статус

Гаазька конвенція 2000 року про міжнародний захист повнолітніх — 17 сторін — статус

Гаазька конвенція 1973 року про право, що застосовується до зобов'язань про утримання — 15 сторін (Україна застосовує Протокол 2007) — статус

Протокол 1980 року про зміну Конвенції про позовну давність — 17 сторін (лист Мін'юсту від 11.10.2007) — статус

Конвенція ООН 2005 року про використання електронних повідомлень у міжнародних договорах — 21 сторона — статус

Конвенція ООН 2004 року про юрисдикційні імунітети держав та їх власності — не набрала чинності; Україна не підписала — статус

Сінгапурська конвенція про медіацію 2018 — підписано 07.08.2019, не ратифіковано — статус

Європейська конвенція про імунітет держав 1972 (ETS 074) і Конвенція про обчислення строків 1972 (ETS 076) — не підписано — статус

Членство в УНІДРУА — Україна не входить до 63 держав-членів; конвенції УНІДРУА відкриті й для нечленів — статус

Як ми можемо допомогти

Ми готуємо правові висновки з українського права для іноземних судів, арбітражів і контрагентів, у яких статус конвенції, застереження України і компетентний орган підтверджуються первинними джерелами, а не переказом. Детальніше — на сторінці практики «Правові висновки та експертні висновки з українського права».

Якщо ви знаєте про конвенцію або зміну, яких ще немає в довіднику, напишіть нам, і ми оновимо сторінку.

Суміжні матеріали

- Іноземний адвокат просить експертний висновок з українського права: що це таке і що йому передати
- Правовий висновок (legal opinion): що це, як він побудований і хто може його видати
- Гаазька конвенція 2019 року: як виконати іноземне судове рішення в Україні
- Гаазька конвенція про угоди про вибір суду: чинна для України з 1 серпня 2023 року
- Гаазькі принципи вибору права: що вони дають договору з українською стороною
- Авіаційне фінансування в Україні: що насправді дають кейптаунські заяви
- Довідник: договори України про правову допомогу та визнання судових рішень
- Довідник: угоди України про охорону секретної інформації

Довідник не є юридичною консультацією. Дані станом на 31 жовтня 2026 року; джерела — тексти конвенцій і законів про їх ратифікацію чи приєднання на сайті Верховної Ради України, листи МЗС про набрання чинності, статусні таблиці HCCH, UNTC, УНІДРУА і Договірного бюро Ради Європи.